

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2018. gada 4. oktobrī *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Kopējā politika patvēruma un alternatīvās aizsardzības jomā – Standarti, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus – Direktīva 2011/95/ES – 3., 4., 10. un 23. pants – Starptautiskās aizsardzības pieteikumi, ko atsevišķi iesnieguši vienas ģimenes locekļi – Individuāla novērtēšana – Draudu ģimenes loceklim izvērtējums kā daļa no cita ģimenes locekļa pieteikuma individuāla novērtējuma – Labvēlīgāki standarti, ko dalībvalstis var saglabāt vai ieviest, lai attiecinātu patvēruma vai papildu aizsardzības piešķiršanu uz starptautiskās aizsardzības saņēmēja ģimenes locekļiem – Vajāšanas iemeslu novērtējums – Azerbaidžānas pilsoņa līdzdalība prasības celšanā pret savu valsti Eiropas Cilvēktiesību tiesā – Kopīgi procesuālie standarti – Direktīva 2013/32/ES – 46. pants – Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību – Pilnīga un *ex nunc* pārbaude – Vajāšanas iemesli vai fakti, kas ir noklusēti atbildīgajā iestādē, bet izvirzīti apelācijā, kas iesniegta par šīs iestādes pieņemtu lēmumu

Lieta C-652/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa, Bulgārija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 5. decembrī un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 19. decembrī, tiesvedībā

Nigyar Rauf Kaza Ahmedbekova,

Rauf Emin Ogla Ahmedbekov

pret

Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], K. Toadere [*C. Toader*], A. Prehala [*A. Prechal*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerālvokāts: P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vláčil*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – bulgāru.

- Grieķijas valdības vārdā – *M. Michelogiannaki*, pārstāve,
 - Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér* un *G. Koós*, kā arī *M. M. Tátrai*, pārstāvji,
 - Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *R. Fadoju* un *C. Crane*, pārstāves, kurām palīdz *D. Blundell*, *barrister*,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *V. Soloveytschik* un *M. Condou-Durande*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2018. gada 28. jūnija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu un par piešķirtās aizsardzības saturu (OV 2011, L 337, 9. lpp.), kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (OV 2013, L 180, 60. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Nigyar Rauf Kaza Ahmedbekova* un viņas dēlu *Rauf Emin Ogla Ahmedbekov*, no vienas puses, un *Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite* (Valsts bēgļu aģentūras direktora vietnieks, Bulgārija), no otras puses, saistībā ar to, ka pēdējais minētais noraidīja *N. Ahmedbekova* starptautiskās aizsardzības pieteikumu.

Atbilstošās tiesību normas

Starptautiskās tiesības

- 3 Konvencija par bēgļa statusu, kas parakstīta Ženēvā 1951. gada 28. jūlijā (*Recueil des traités des Nations unies*, 189. sēj., 150. lpp., Nr. 2545 (1954)), stājās spēkā 1954. gada 22. aprīlī un tika papildināta un grozīta ar 1967. gada 31. janvārī Ņujorkā noslēgto Protokolu par bēgļa statusu, kas stājās spēkā 1967. gada 4. oktobrī (turpmāk tekstā – “Ženēvas konvencija”).
- 4 Ženēvas konvencijas 1. panta A daļā jēdziens “bēglis” ir definēts, atsaucoties it īpaši uz vajāšanas risku.

Savienības tiesības

Direktīva 2011/95

- 5 Direktīva 2011/95 tika pieņemta, pamatojoties uz LESD 78. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu, kuros ir noteikts:

“[Lai īstenotu kopēju patvēruma, alternatīvās aizsardzības un pagaidu aizsardzības politiku, lai varētu piešķirt attiecīgu statusu jebkuram trešās valsts pilsonim, kurš pieprasa starptautisku aizsardzību, un nodrošinātu atbilstību neizraidīšanas principam,] Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru paredz pasākumus par kopējo Eiropas patvēruma sistēmu, kuru veido:

- a) vienots patvēruma statuss trešo valstu pilsoņiem, kas ir derīgs visā Savienībā;
- b) vienots papildu [alternatīvās] aizsardzības statuss trešo valstu pilsoņiem, kuriem, neiegūstot Eiropas patvērumu, ir nepieciešama starptautiska aizsardzība.”
- 6 Šīs direktīvas 14., 16., 18., 24. un 36. apsvērumā ir noteikts:

“(14) Dalībvalstīm vajadzētu būt pilnvarām ieviest vai uzturēt noteikumus, kas ir labvēlīgāki par šajā direktīvā paredzētiem standartiem, tiem trešo valstu valstspiederīgajiem vai bezvalstniekiem, kas pieprasa starptautisko aizsardzību no dalībvalsts, ja šāds pieprasījums pamatots ar to, ka attiecīgā persona ir bēglis Ženēvas konvencijas 1. panta A punkta [daļas] nozīmē, vai arī tā ir tiesīga saņemt alternatīvo aizsardzību.

[..]

(16) Šī direktīva respektē pamattiesības un ievēro principus, kas jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Šī direktīva jo īpaši cenšas nodrošināt, ka pilnībā tiek respektēta cilvēka cieņa un patvēruma pieteikuma iesniedzēja un viņu pavadošo ģimenes locekļu tiesības uz patvērumu, un veicināt minētās Hartas 1., 7., 11., 14., 15., 16., 18., 21., 24., 34. un 35. panta piemērošanu, un tādēļ tā būtu attiecīgi jāīsteno.

[..]

(18) Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstīm pirmkārt būtu jāņem vērā “bērna intereses” saskaņā ar ANO 1989. gada Konvenciju par bērna tiesībām. Izvērtējot bērna intereses, dalībvalstīm jo īpaši būtu pienācīgi jāņem vērā ģimenes vienotības princips, nepilngadīgās personas labklājība un sociālā attīstība, drošības un aizsardzības apsvērumi un paša nepilngadīgā uzskati, ja vien tas iespējams saskaņā ar viņa vecuma un brieduma pakāpi.

[..]

(24) Nepieciešams ieviest vienotus kritērijus patvēruma pieteikuma iesniedzēju atzīšanai par bēgļiem Ženēvas konvencijas 1. panta nozīmē.

[..]

(36) Ģimenes locekļi to saiknes ar bēgli dēļ parasti ir neaizsargāti pret vajāšanas darbībām tādā veidā, kas varētu būt pamats bēgļa statusam.”

7 Minētās direktīvas 2. pantā ir paredzēts:

“Šajā direktīvā:

a) “starptautiskā aizsardzība” ir bēgļa un alternatīvās aizsardzības statuss, kā noteikts e) un g) apakšpunktā;

[..]

d) “bēglis” ir trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas rases, reliģijas, tautības, politisko uzskatu vai piederības kādai noteiktai sociālai grupai dēļ, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un kas nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kas, atrazdamies ārpus savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, to pašu iepriekš minēto iemeslu dēļ nevar vai šādu baiļu dēļ nevēlas tajā atgriezties, un uz kuru neattiecas 12. pants;

e) “bēgļa statuss” nozīmē, ka dalībvalsts atzīst trešās valsts valstspiederīgo vai bezvalstnieku par bēgli;

f) “persona, kas tiesīga saņemt alternatīvo aizsardzību” ir trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, ko nevar kvalificēt kā bēgli, bet attiecībā uz kuru ir sniegts pietiekams pamatojums, lai uzskatītu, ka attiecīgā persona, ja tā atgrieztos savā izcelsmes valstī vai ja bezvalstnieks atgrieztos savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valstī, tam draudētu reāls risks ciest būtisku kaitējumu, kā noteikts 15. pantā, un uz kuru neattiecas 17. panta 1. un 2. punkts, un kas nevar vai šāda riska dēļ nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību;

g) “alternatīvās aizsardzības statuss” nozīmē, ka dalībvalsts atzīst trešās valsts valstspiederīgo vai bezvalstnieku kā personu, kas ir tiesīga saņemt alternatīvo aizsardzību;

h) “starptautiskās aizsardzības pieteikums” ir pieprasījums, ko dalībvalstij iesniedzis trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kas cenšas saņemt bēgļa vai alternatīvo aizsardzības statusu un kas nepārprotami nepieprasa cita veida aizsardzību, kura ir ārpus šīs direktīvas darbības jomas un par kuru var iesniegt atsevišķu pieteikumu;

i) “pieteikuma iesniedzējs” ir trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kas pieteicies starptautiskajai aizsardzībai, attiecībā uz kuru vēl nav pieņemts galīgais lēmums;

j) “ģimenes locekļi”, ciktāl šāda ģimene jau pastāvējusi izcelsmes valstī, ir šādi starptautiskās aizsardzības saņēmēja ģimenes locekļi, kas atrodas tajā pašā dalībvalstī saistībā ar starptautiskās aizsardzības pieteikumu:

- starptautiskās aizsardzības saņēmēja laulātais vai viņa neprecējies partneris, ar kuru viņam ir stabilas attiecības, ja atbilstīgi dalībvalsts tiesību aktiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem vai praksi neprecētus pārus uzskata par pielīdzināmiem precētiem pāriem,
- pirmajā ievilkumā minēto pāru vai starptautiskās aizsardzības saņēmēja nepilngadīgie bērni ar nosacījumu, ka viņi ir neprecējušies, un neatkarīgi no tā, vai viņi ir dzimuši laulībā vai ārpus laulībā, vai arī ir adoptēti, kā noteikts attiecīgās valsts tiesību aktos,
- tēvs, māte vai cits pieaugušais, kas saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem vai praksi ir atbildīgs par starptautiskās aizsardzības saņēmēju, ja minētais starptautiskās aizsardzības saņēmējs ir nepilngadīgs vai neprecējies;

k) “nepilngadīgais” ir trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kas jaunāks par 18 gadiem;

[..].”

- 8 Šīs pašas direktīvas 3. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstis var ieviest vai saglabāt labvēlīgākus standartus, lai noteiktu, kas kvalificējams kā bēglis vai persona, kura tiesīga uz alternatīvo aizsardzību, un noteiktu starptautiskās aizsardzības saturu, ciktāl šādi standarti savienojami ar šo direktīvu.”

- 9 Direktīvas 2011/95 4. panta “Faktu un apstākļu novērtēšana”, kurš ir ietverts šīs direktīvas II nodaļā “Starptautiskās aizsardzības pieteikumu novērtēšana”, 1.–4. punktā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis var uzskatīt par pieteikuma iesniedzēja pienākumu pēc iespējas ātrāk iesniegt visas sastāvdaļas, kas nepieciešamas, lai pamatotu starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Dalībvalsts pienākums ir, sadarbojoties ar pieteikuma iesniedzēju, novērtēt attiecīgās pieteikuma sastāvdaļas.

2. Šā panta 1. punktā minētās sastāvdaļas ir pieteikuma iesniedzēja paziņojumi un visa dokumentācija, kas ir pieteikuma iesniedzēja rīcībā attiecībā uz pieteikuma iesniedzēja vecumu, izcelsmi, tostarp attiecīgo radnieku datiem, personu, valstspiederību(-ām) un iepriekšējās dzīvesvietas valsti(-īm) un vietu(-ām), iepriekšējiem patvēruma pieteikumiem, ceļojumu maršrutiem, ceļošanas dokumentiem un iemesliem, kādēļ tiek iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums.

3. Starptautiskās aizsardzības pieteikuma novērtējums jāveic individuāli par katru pieteikuma iesniedzēju un, to darot, jāņem vērā:

- a) visi būtiskie fakti, kas attiecas uz izcelsmes valsti laikā, kad tiek pieņemts lēmums par pieteikumu; tostarp izcelsmes valsts normatīvie akti un veids, kādā tie tiek piemēroti;
- b) attiecīgie paziņojumi un dokumentācija, ko iesniedzis pieteikuma iesniedzējs, tostarp informācija par to, vai pieteikuma iesniedzējs bijis vai var tikt pakļauts vajāšanai vai būtiskam kaitējumam;
- c) pieteikuma iesniedzēja individuālais stāvoklis un personīgie apstākļi, tostarp tādi faktori kā izcelsme, dzimums un vecums, lai, pamatojoties uz pieteikuma iesniedzēja personīgajiem apstākļiem, novērtētu, vai darbības, ar kādām pieteikuma iesniedzējam bija jāsaskaras vai ar kādām tam var nākties saskarties, būtu uzskatāmas par vajāšanu vai būtisku kaitējumu;

[..]

4. Fakts, ka pieteikuma iesniedzējs jau bijis pakļauts vajāšanai vai smagam kaitējumam vai tiešiem šādas vajāšanas vai šāda kaitējuma draudiem, ir nopietna norāde uz pieteikuma iesniedzēja pamatotajām bailēm no vajāšanas vai uz reālu riska ciest smagu kaitējumu, ja vien nav dibinātu iemeslu uzskatīt, ka šāda vajāšana vai smags kaitējums netiks atkārtoti.”

- 10 Atbilstoši šīs direktīvas 10. pantam “Vajāšanas iemesli”, kurš ir ietverts šīs direktīvas III nodaļā “Kvalificēšanas par bēgli”:

“1. Novērtējot vajāšanas iemeslus, dalībvalstis ņem vērā šo:

- a) rases jēdziens [..]
- b) reliģijas jēdziens [..]
- c) valstspiederības jēdziens [..]

d) uzskata, ka grupa veido īpašu sociālu grupu jo īpaši, ja:

- šās grupas dalībniekiem piemīt kopīgas iedzimtas pazīmes vai kopēja pagātne, ko nevar mainīt, vai tiem piemīt kopējas pazīmes vai pārliecība, kas ir tik svarīga identitātei vai apziņai, ka personu nevar spiest no tās atteikties, un
- minētajai grupai attiecīgajā valstī ir īpatna identitāte, jo apkārtējā sabiedrība to uztver kā atšķirīgu.

Atkarībā no konkrētajiem apstākļiem izcelsmes valstī jēdziens īpaša sociāla grupa var ietvert grupu, kuras pamatā ir seksuālās orientācijas kopīgas pazīmes. Nevar uzskatīt par seksuālai orientācijai piederīgām tādas darbības, kas saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem tiek uzskatītas par noziedzīgām. Varētu izskatīt ar dzimti saistītus aspektus, bet tie paši par sevi nerada prezumpciju par šā panta piemērojamību. Ar dzimumu saistītus aspektus, tostarp dzimuma identitāti, pienācīgi ņem vērā, lai noteiktu piederību īpaši sociālai grupai vai identificētu šādas grupas pazīmes;

e) politisko uzskatu jēdziens jo īpaši ietver viedokļa, domu vai pārliecības esamību par jautājumu, kas saistīts ar potenciālajiem vajāšanas dalībniekiem, kuri minēti 6. pantā, un viņu politiku vai metodēm, neatkarīgi no tā, vai pieteikuma iesniedzējs rīkojies saskaņā ar šo viedokli, domām vai pārliecību.

2. Novērtējot, vai pieteikuma iesniedzējam ir pamatotas bailes no vajāšanas, nav būtiski, vai pieteikuma iesniedzējam faktiski piemīt rases, reliģijas, valstspiederības, sociālās vai politiskās pazīmes, kas izraisa vajāšanu, ja vajāšanas dalībnieks attiecinā uz pieteikuma iesniedzēju šādas pazīmes.”

11 Minētās direktīvas 12. pantā ir noteikts:

“1. Trešās valsts valstspiederīgo vai bezvalstnieku izslēdz no to personu loka, kas atzīti par bēgļiem, ja:

a) uz viņu attiecas Ženēvas konvencijas 1. panta D punkta [daļas] darbības joma [..]

[..]

2. Trešās valsts valstspiederīgos vai bezvalstniekus izslēdz no to personu loka, kas atzītas par bēgļiem, ja ir nopietni iemesli uzskatīt, ka:

a) viņš izdarījis noziegumu pret mieru, kara noziegumu vai noziegumu pret cilvēci, kā noteikts starptautiskos dokumentos, kas sastādīti, lai paredzētu noteikumus pret šādiem noziegumiem;

b) viņš, pirms viņš tika uzņemts kā bēglis, ir ārpus patvēruma valsts izdarījis smagu nepolitisku noziegumu; tas nozīmē laiku, kad izdota uzturēšanās atļauja, pamatojoties uz bēgļa statusa piešķiršanu; īpaši nežēlīgas darbības, pat ja tās veiktas šķietami politisku mērķu vārdā, var atzīt par smagiem nepolitiskiem noziegumiem;

c) viņš vainīgs darbībās, kas ir pretējas ANO mērķiem un principiem, kuri izklāstīti ANO Statūtu preambulā un 1. un 2. pantā.

3. Šā panta 2. punktu piemēro personām, kas kūda vai citādi piedalās tur minēto noziegumu vai darbību izdarīšanā.”

12 Šīs pašas direktīvas 13. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstis piešķir bēgļa statusu trešās valsts valstspiederīgajam vai bezvalstniekam, kas tiek kvalificēts kā bēglis saskaņā ar II un III nodaļu.”

- 13 Atbilstoši direktīvas 2011/95 15. pantam “Būtisks kaitējums”, kurš ir ietverts šīs direktīvas V nodaļā “Kvalificēšana par personu, kas tiesīga saņemt alternatīvo aizsardzību”:

“Būtisku kaitējumu veido:

- a) nāves sods vai tā izpilde; vai
- b) pieteikuma iesniedzēja spīdzināšana vai necilvēcīga pazemojoša izturēšanās pret viņu, vai necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana izcelsmes valstī; vai
- c) smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.”

- 14 Šīs direktīvas 18. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstis piešķir alternatīvās aizsardzības statusu trešās valsts valstspiederīgajam vai bezvalstniekam, kas ir tiesīgs saņemt alternatīvo aizsardzību saskaņā ar II un V nodaļu.”

- 15 Minētās direktīvas 23. pantā “Ģimenes vienotības saglabāšana” ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, lai varētu tikt saglabāta ģimenes vienotība.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka starptautiskās aizsardzības saņēmēja ģimenes locekļi, kas atsevišķi nekvalificējas šādas aizsardzības saņemšanai, ir tiesīgi pieprasīt pabalstus, kas minēti 24. līdz 35. pantā, saskaņā ar valstī noteiktajām procedūrām un ciktāl tie savienojami ar ģimenes locekļa personīgo tiesisko statusu.

3. Šā panta 1. un 2. punktu nepiemēro, ja ģimenes loceklis ir vai būtu izslēgts no starptautiskās aizsardzības atbilstoši III un V nodaļai.

4. Neatkarīgi no 1. un 2. punkta dalībvalstis var atteikt, samazināt vai atsaukt tajos minētos pabalstus valsts drošības vai sabiedriskās kārtības iemeslu dēļ.

[..]”

Direktīva 2013/32

- 16 Direktīva 2013/32 tika pieņemta, pamatojoties uz LESD 78. panta 2. punkta d) apakšpunktu. Šajā normā ir paredzēts ieviest kopējas procedūras vienotai patvēruma vai alternatīvās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai.

- 17 Šīs direktīvas 12. un 60. apsvērumā ir paredzēts:

“(12) Šīs direktīvas galvenais mērķis ir precīzāk izstrādāt standartus dalībvalstu procedūrām starptautiskās aizsardzības piešķiršanai un atņemšanai, lai izveidotu kopēju patvēruma procedūru Savienībā.

[..]

(60) Šajā direktīvā tiek ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti [Pamattiesību hartā]. Šī direktīva jo īpaši cenšas pilnībā respektēt cilvēka cieņu un veicināt [minētās] hartas 1., 4., 18., 19., 21., 23., 24. un 47. panta piemērošanu, un tā ir attiecīgi jāīsteno.”

18 Minētās direktīvas 1. pantā ir noteikts:

“Šīs direktīvas mērķis ir noteikt kopējas procedūras starptautiskās aizsardzības piešķiršanai un atņemšanai saskaņā ar [Direktīvu 2011/95].”

19 Saskaņā ar šīs pašas direktīvas 2. pantu:

“Šajā direktīvā:

[..]

c) “pieteikuma iesniedzējs” ir trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kas sagatavojis starptautiskās aizsardzības pieteikumu, par kuru vēl nav pieņemts galīgais lēmums;

[..]

f) “atbildīgā iestāde” ir jebkura ar tieslietām saistīta vai administratīva struktūra dalībvalstī, kas atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu un kas ir kompetenta, lai šādos gadījumos pieņemtu lēmumus pirmajā instancē;

g) “bēglis” ir trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kas atbilst [Direktīvas 2011/95] 2. panta d) punkta prasībām;

[..]

l) “nepilngadīgais” ir trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kas jaunāks par 18 gadiem;

[..].”

20 Direktīvas 2013/32 7. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka katrs tiesībspējīgs un rīcībspējīgs pieaugušais ir tiesīgs sagatavot starptautiskās aizsardzības pieteikumu savā vārdā.

2. Dalībvalstis var paredzēt, ka pieteikumu var sagatavot pieteikuma iesniedzējs savu apgādājamo vārdā. Šādos gadījumos dalībvalstis nodrošina, ka pieauguši apgādājamie piekrīt pieteikuma iesniegšanai to vārdā, pretējā gadījumā viņiem ir iespēja sagatavot pieteikumu pašiem savā vārdā.

Piepriekšminētais tiek pieprasīts laikā, kad pieteikums tiek iesniegts, vai vēlākais laikā, kad tiek veikta personiskā intervija ar pilngadīgo apgādājamo. Pirms pieprasīt piekrišanu, katru pieaugušo apgādājamo privāti informē par attiecīgajām viņu vārdā iesniegta pieteikuma procesuālajām sekām un šīs personas tiesībām iesniegt atsevišķu starptautiskās aizsardzības pieteikumu.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka nepilngadīgajam ir tiesības sagatavot starptautiskās aizsardzības pieteikumu vai nu savā vārdā, ja viņam ir tiesībspēja un rīcībspēja rīkoties procedūrās saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem, vai arī ar savu vecāku vai citu pieaugušo ģimenes locekļu starpniecību, vai ar tāda pieaugušā starpniecību, kas ir par viņu atbildīgs saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem vai praksi, vai arī ar pārstāvja starpniecību.

[..].”

21 Saskaņā ar šīs direktīvas 9. panta 1. punktu:

“Pieteikuma iesniedzējiem atļauj palikt dalībvalstī vienīgi procedūras nolūkā, kamēr atbildīgā iestāde ir pieņēmusi lēmumu saskaņā ar procedūrām pirmajā instancē, kas noteiktas III nodaļā. Šīs tiesības palikt nerada tiesības uz uzturēšanās atļauju.”

22 Minētās direktīvas 10. panta 2. punktā ir noteikts:

“Izskatot starptautiskās aizsardzības pieteikumus, atbildīgā iestāde vispirms nosaka, vai pieteikuma iesniedzēji ir kvalificējami kā bēgļi, un, ja nē, tad nosaka, vai pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi saņemt alternatīvo aizsardzību.”

23 Šīs pašas direktīvas 13. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis pieteikuma iesniedzējiem uzliek par pienākumu sadarboties ar kompetentajām iestādēm, lai tās varētu noskaidrot viņu identitāti un citus elementus, kas minēti [Direktīvas 2011/95] 4. panta 2. punktā. [..]”

24 Direktīvas 2013/32 31. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis apstrādā starptautiskās aizsardzības pieteikumus izskatīšanas procedūrā saskaņā ar pamatprincipiem un garantijām, kas izklāstītas II nodaļā.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka izskatīšanas procedūra tiek pabeigta, cik ātri vien iespējams, neskarot atbilstīgu un pilnīgu izvērtēšanu.

[..]”

25 Šīs direktīvas 33. panta 2. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis var uzskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu par nepieņemamu [..] tad, ja:

[..]

e) pieteikuma iesniedzēja apgādājamaais iesniedz pieteikumu pēc tam, kad viņš saskaņā ar 7. panta 2. punktu piekrita, ka viņa lieta ir daļa no pieteikuma, kas iesniegts viņa vārdā, un nav faktu, kas saistīti ar apgādājamā situāciju un kas attaisno atsevišķu pieteikumu.”

26 Saskaņā ar minētās direktīvas 40. panta 1. punktu:

“Ja persona, kas ir pieteikusies uz starptautisko aizsardzību dalībvalstī, sniedz papildu paziņojumus vai turpmāku pieteikumu tajā pašā dalībvalstī, minētā dalībvalsts pārbauda šos turpmākos paziņojumus vai turpmākā pieteikuma elementus saskaņā ar iepriekšējā pieteikuma izskatīšanu vai saskaņā ar tāda lēmuma izskatīšanu, kas atrodas pārskatīšanas vai pārsūdzības procesā, ciktāl kompetentās iestādes var ņemt vērā un apsvērt visus elementus, kas ir pamatā turpmākajiem paziņojumiem vai turpmākajam pieteikumam.”

27 Šīs pašas direktīvas 46. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējiem ir tiesības uz efektīvu tiesisko [tiesību] aizsardzību tiesā saistībā ar:

a) pieņemto lēmumu par to starptautiskās aizsardzības pieteikumu, tostarp lēmumu:

i) uzskatīt pieteikumu par nepamatotu attiecībā uz bēgļa un/vai alternatīvās aizsardzības statusu;

ii) uzskatīt pieteikumu par nepieņemamu saskaņā ar 33. panta 2. punktu;

[..]

3. Lai izpildītu 1. punkta prasības, dalībvalstis nodrošina, ka ar efektīvu tiesisko [tiesību] aizsardzību ir nodrošināta faktiskā un juridiskā pamatojuma pilnīga un *ex nunc* pārbaude, tostarp attiecīgā gadījumā pārbaude par starptautiskās aizsardzības nepieciešamību saskaņā ar [Direktīvu 2011/95], vismaz attiecībā uz pārsūdzības procedūrām pirmās instances tiesā.

[..]”

Direktīva 2013/33/ES

28 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (OV 2013, L 180, 96. lpp.), 9., 11. un 35. apsvērumā ir noteikts:

“(9) Piemērojot šo direktīvu, dalībvalstīm būtu jātiecas nodrošināt pilnīgu atbilstību principiem par bērna interesēm un ģimenes vienotību saskaņā ar attiecīgi [Pamattiesību hartu], Apvienoto Nāciju Organizācijas 1989. gada Konvenciju par bērna tiesībām un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju.

[..]

(11) Būtu jānosaka standarti pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai, kas ir pietiekami, lai nodrošinātu viņiem cilvēka cienīgu dzīves līmeni un salīdzināmus dzīves apstākļus visās dalībvalstīs.

[..]

(35) Šajā direktīvā tiek ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti [Pamattiesību hartā]. Šī direktīva īpaši cenšas pilnībā respektēt cilvēka cieņu un veicināt [šīs] hartas 1., 4., 6., 7., 18., 21., 24. un 47. panta piemērošanu, un tā ir attiecīgi jāīsteno.”

29 Šīs direktīvas 6. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis nodrošina, ka trīs dienās pēc starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas pieteikuma iesniedzējam ir izsniegts dokuments uz viņa vārda, kas apliecina viņa pieteikuma iesniedzēja statusu vai liecina, ka viņam atļauts uzturēties dalībvalsts teritorijā līdz viņa pieteikuma izskatīšanai.

[..]”

30 Saskaņā ar minētās direktīvas 12. pantu:

“Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai pēc iespējas saglabātu to teritorijā esošās ģimenes vienotību, ja attiecīgā dalībvalsts apgādā pieteikuma iesniedzēju ar mājokli. Šādus pasākumus īsteno ar pieteikuma iesniedzēja piekrišanu.”

Bulgārijas tiesības

31 Bulgārijā starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanu reglamentē *Zakon za ubezhishteto i bezhantsite* (Likums par patvērumu un bēgļiem, turpmāk tekstā – “ZUB”).

32 ZUB 8. un 9. pantā būtībā ir pārņemti Direktīvā 2011/95 izklāstītie starptautiskās aizsardzības piešķiršanas nosacījumi.

33 Saskaņā ar ZUB 8. panta 9. punktu:

“Par bēgļiem uzskata [...] ārvalstnieka, kam piešķirts bēgļa statuss, ģimenes locekļus, ja tas ir saderīgi ar ārvalstnieka personīgo statusu un nepastāv 12. panta 1. punktā paredzētie apstākļi.”

34 ZUB 12. panta 1. un 2. punktā ir uzskaitīti apstākļi, kas liedz piešķirt starptautisko aizsardzību, tostarp valsts drošības apdraudējums.

35 *Administrativnoprotseualen kodeks* (Administratīvā procesa kodekss) 32. pantā “Apvienoti procesi” ir noteikts:

“Procesos, kuros pušu tiesības un pienākumi izriet no vienas faktiskās situācijas un kuros ir kompetenta viena un tā pati administratīvā iestāde, ir iespējams uzsākt un īstenot vienotu procedūru, kurā iesaistītas vairākas puses.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

36 *N. Ahmedbekova* un viņas dēls *Rauf Emin Ogla Ahmedbekov*, dzimuši attiecīgi 1975. gada 12. maijā un 2007. gada 5. oktobrī, ir Azerbaidžānas pilsoņi.

37 2014. gada 19. novembrī *Emin Ahmedbekov* (turpmāk tekstā – “*E. Ahmedbekov*”), *N. Ahmedbekova* laulātais un *Rauf Emin Ogla Ahmedbekov* tēvs, iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu *Darzhavna agentsia za bezhantsite* (Valsts bēgļu aģentūra, Bulgārija) (turpmāk tekstā – “*DAB*”), kuru šīs aģentūras direktora vietnieks noraidīja ar 2015. gada 12. maija lēmumu. *E. Ahmedbekov* pārsūdzēja šo lēmumu *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa, Bulgārija); pārsūdzība tika noraidīta 2015. gada 2. novembrī. Viņš iesniedza arī kasācijas sūdzību *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa, Bulgārija), kas, kā izriet no iesniedzējtiesas atbildes uz Tiesas lūgumu sniegt paskaidrojumus, tika noraidīta 2017. gada 25. janvārī.

38 2014. gada 25. novembrī *N. Ahmedbekova* iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumus *DAB* – par sevi un par dēlu. *DAB* direktora vietnieks šo pieteikumu noraidīja ar 2015. gada 12. maija lēmumu, jo nebija izpildīti starptautiskās aizsardzības piešķiršanas nosacījumi, kas izklāstīti ZUB 8. un 9. pantā.

39 *N. Ahmedbekova* pārsūdzēja šo lēmumu iesniedzējtiesā, *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa).

40 Savā apelācijas sūdzībā tā atsauca gan uz vajāšanu, ko attiecībā uz viņas laulāto veic Azerbaidžānas iestādes, gan par apstākļiem, kas viņu skar individuāli.

41 Saistībā ar pēdējo minēto *N. Ahmedbekova* norāda uz vajāšanas draudiem viņas politisko uzskatu dēļ, kā arī uz seksuālās uzmākšanās problēmu viņas darba vietā Azerbaidžānā. *N. Ahmedbekova* uzskata, ka vajāšanas risku viņas politisko uzskatu dēļ pierāda tostarp viņas piedalīšanās apelācijas sūdzībā pret Azerbaidžānu Eiropas Cilvēktiesību tiesā, kā arī viņas piedalīšanās to personu aizstāvībā, kuras Azerbaidžānas iestādes jau vajāja viņu aktivitāšu pamattiesību aizsardzības jomā dēļ. Turklāt viņa aktīvi darbojas arī audiovizuālajā medijā “*Azerbaydzhanski chas*”, kas vada opozīcijas kampaņu pret valdošo režīmu Azerbaidžānā.

42 Iesniedzējtiesa tostarp jautā, kā ir jāizskata vienas ģimenes locekļu atsevišķi iesniegti starptautiskās aizsardzības pieteikumi. Tā arī vaicā, vai tam, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs ir piedalījies prasības celšanā pret viņa izcelsmes valsti Eiropas Cilvēktiesību tiesā, ir nozīme, lai noteiktu, vai ir jāpiešķir starptautiskā aizsardzība.

43 Šādos apstākļos *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijas pilsētas Administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai no [LESD] 78. panta 1. punkta un 2. punkta a), d) un f) apakšpunkta, kā arī no Direktīvas [2013/32] 12. apsvēruma un 1. panta izriet, ka šīs direktīvas 33. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzētais pamatojums starptautiskās aizsardzības pieteikuma uzskatīšanai par nepieņemamu ir tiešas iedarbības norma, ko dalībvalstis nedrīkst atstāt nepiemērotu, piemēram, piemērojot labvēlīgākas valsts tiesību normas, saskaņā ar kurām pirmais starptautiskās aizsardzības pieteikums – kā prasīts direktīvas 10. panta 2. punktā – vispirms ir jāizskata no tāda viedokļa, vai pieteikuma iesniedzējs ir kvalificējams kā bēglis, un pēc tam no viedokļa, vai viņš ir tiesīgs saņemt alternatīvo aizsardzību?
- 2) Vai no Direktīvas [2013/32] 33. panta 2. punkta e) apakšpunkta saistībā ar šīs direktīvas 7. panta 3. punktu un 2. panta a), c) un g) punktu, kā arī 60. apsvērumu izriet, ka pamatlietas apstākļos starptautiskās aizsardzības pieteikums, ko pavadīta nepilngadīgā vārdā iesniedzis viens vecāks, nav pieņemams, ja pieteikums tiek pamatots ar to, ka bērns ir tādas personas ģimenes loceklis, kas ir pieprasījusi starptautisko aizsardzību ar pamatojumu, ka tā ir bēglis Ženēvas konvencijas par bēgļa statusu 1. panta A daļas izpratnē?
- 3) Vai no Direktīvas [2013/32] 33. panta 2. punkta e) apakšpunkta kopā ar šīs direktīvas 7. panta 1. punktu un 2. panta a), c) un g) punktu, kā arī 60. apsvērumu izriet, ka pamatlietas apstākļos starptautiskās aizsardzības pieteikums, kas iesniegts pilngadīgas personas vārdā, nav pieņemams, ja procedūrā kompetentā administratīvā iestādē pieteikums tiek pamatots tikai ar to, ka pieteikuma iesniedzējs ir tādas personas ģimenes loceklis, kas ir pieprasījusi starptautisko aizsardzību ar pamatojumu, ka tā ir bēglis Ženēvas konvencijas 1. panta A daļas izpratnē, un pieteikuma iesniedzējs tā iesniegšanas brīdī nav tiesīgs veikt algotu darbu?
- 4) Vai saskaņā ar Direktīvas [2011/95] 4. panta 4. punktu kopsakarā ar šīs direktīvas 36. apsvērumu ir nepieciešams, lai vērtējumā, vai pastāv pamatotas bailes no vajāšanas vai reāls risks ciest būtisku kaitējumu, tiktu ņemti vērā tikai fakti un apstākļi, kuri attiecas uz pieteikuma iesniedzēju?
- 5) Vai saskaņā ar Direktīvas [2011/95] 4. pantu kopsakarā ar tās 36. apsvērumu un Direktīvas [2013/32] 31. panta 1. punktu ir pieļaujama dalībvalsts judikatūra, kurā:
- a) kompetentajai iestādei tiek noteikts pienākums izskatīt vienas ģimenes locekļu starptautiskās aizsardzības pieteikumus apvienotā procedūrā, ja šie pieteikumi ir pamatoti ar tādiem pašiem faktiem, konkrēti ar apgalvojumu, ka tikai viens no ģimenes locekļiem ir bēglis;
 - b) kompetentajai iestādei tiek noteikts pienākums apturēt procedūru par starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, ko iesnieguši ģimenes locekļi, kuri individuāli neatbilst šādas aizsardzības nosacījumiem, līdz brīdim, kad tiks pabeigta procedūra par ģimenes locekļa pieteikumu, kas iesniegts ar pamatojumu, ka attiecīgā persona ir bēglis Ženēvas konvencijas 1. panta A daļas izpratnē;

tostarp, vai šī judikatūra ir pieļaujama arī, ņemot vērā tādus apsvērumus kā bērna intereses, ģimenes vienotības saglabāšana un tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, kā arī tiesības palikt dalībvalstī līdz pieteikuma izskatīšanai, proti, pamatojoties uz [Pamattiesību hartas] 7., 18. un 47. pantu, Direktīvas [2013/32] 12. un 60. apsvērumu, kā arī 9. pantu, Direktīvas [2011/95] 16., 18. un 36. apsvērumu, kā arī 23. pantu un Direktīvas [2013/33] 9., 11. un 35. apsvērumu, kā arī 6. un 12. pantu?

- 6) Vai no Direktīvas [2011/95] 16., 18. un 36. apsvēruma, kā arī 3. panta kopā ar šīs direktīvas 24. apsvērumu un 2. panta d) un j) punktu, 13. pantu un 23. panta 1. un 2. punktu izriet, ka ir pieļaujama tāda valsts tiesību norma kā [ZUB] 8. panta 9. punkts, kas pamato arī ārvalstnieka, kuram piešķirts bēgļa statuss, ģimenes locekļu uzskatīšanu par bēgļiem, ja tas ir saderīgi ar viņu personīgo statusu un valsts tiesībās nav pamatojuma, kas liedz piešķirt bēgļa statusu?
- 7) Vai no Direktīvas [2011/95] 10. panta noteikumiem par vajāšanas iemesliem izriet, ka apstākļi, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesā tiek iesniegta attiecīgās personas sūdzība pret izcelsmes valsti, pamato tās piederību īpašai sociālai grupai šīs direktīvas 10. panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē, proti, vai sūdzības iesniegšana ir uzskatāma par politiskajiem uzskatiem šīs direktīvas 10. panta 1. punkta e) apakšpunkta izpratnē?
- 8) Vai no Direktīvas [2013/32] 46. panta 3. punkta izriet, ka tiesai lietā ir jāpārbauda jauns starptautiskās aizsardzības pamatojums, kas tiek iesniegts tiesvedības laikā, bet nav norādīts prasībā par lēmumu, ar kuru atteikta starptautiskā aizsardzība?
- 9) Vai no Direktīvas [2013/32] 46. panta 3. punkta izriet, ka tiesas procesā par lēmuma, ar kuru atteikta starptautiskā aizsardzība, apstrīdēšanu tiesai ir jānovērtē starptautiskās aizsardzības pieteikuma pieņemamība, pamatojoties uz šīs direktīvas 33. panta 2. punkta e) apakšpunktu, ja pieteikums apstrīdētajā lēmumā – kā prasīts direktīvas 10. panta 2. punktā – vispirms ir izvērtēts pēc tā, vai pieteikuma iesniedzējs ir kvalificējams kā bēglis, un pēc tam pēc tā, vai viņš ir tiesīgs saņemt alternatīvo aizsardzību?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par ceturto jautājumu

- 44 Ceturtais jautājums, kas ir jāizskata vispirms, ir par to, vai starptautiskās aizsardzības pieteikumu vērtēšanai ir jābūt balstītai “vienīgi uz faktiem un apstākļiem, kas ir būtiski pieteikuma iesniedzējam”.
- 45 Kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, šis jautājums ir izvirzīts, ņemot vērā faktu, ka *N. Ahmedbekova* tostarp atsaucas uz vajāšanas un būtiska kaitējuma draudiem viņas vīram.
- 46 Tāpēc ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2011/95 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma individuālas novērtēšanas ietvaros ir jāņem vērā vajāšanas un būtiska kaitējuma draudi pieteikuma iesniedzēja ģimenes loceklim.
- 47 Lai atbildētu uz šo jautājumu, vispirms ir jāatgādina, kā tas izriet no Direktīvas 2011/95 13. un 18. panta, lasot tos kopā ar definīcijām jēdzieniem “bēglis” un “persona, kas tiesīga saņemt alternatīvo aizsardzību”, kas ir ietverti tās 2. panta d) un f) punktā, ka starptautiskā aizsardzība, kas minēta šajā direktīvā, principā būtu jāpiešķir ikvienam trešās valsts valstspiederīgajam un bezvalstniekam, kuram ir pamatotas bailes no vajāšanas rases, reliģijas, tautības, politisko uzskatu vai piederības kādai noteiktai sociālai grupai dēļ un kuram draud reāls risks ciest smagu kaitējumu minētās direktīvas 15. panta izpratnē.
- 48 Direktīva 2011/95 neparedz piešķirt bēgļa vai alternatīvās aizsardzības statusu trešo valstu valstspiederīgajiem vai bezvalstniekiem, kas nav minēti iepriekšējā punktā. Turklāt no pastāvīgās judikatūras izriet, ka jebkuram lēmumam piešķirt bēgļa statusu vai alternatīvās aizsardzības statusu ir jābūt balstītam uz individuālu vērtējumu (spriedums, 2018. gada 25. janvāris, F, C-473/16, EU:C:2018:36, 41. punkts un tajā minētā judikatūra), kura mērķis ir noteikt, vai, ņemot vērā pieteikuma iesniedzēja personīgo situāciju, ir izpildīti šāda statusa piešķiršanas nosacījumi (spriedums, 2012. gada 5. septembris, Y un Z, C-71/11 un C-99/11, EU:C:2012:518, 68. punkts).

- 49 No Eiropas Savienības likumdevēja noteiktā vienotā patvēruma vai alternatīvās aizsardzības statusa izriet, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma novērtējuma, kāds tiek prasīts Direktīvas 2011/95 4. pantā, mērķis ir noteikt, vai pieteikuma iesniedzējam – vai, attiecīgā gadījumā, personai, kuras vārdā viņš ir iesniedzis pieteikumu, – ir pamatotas bailes no personīgas vajāšanas un vai viņš ir personīgi pakļauts reālam būtiska kaitējuma riskam.
- 50 Lai arī no iepriekš minētā izriet, ka starptautiskās aizsardzības pieteikums kā tāds nav pieņemams, pamatojoties uz to, ka pieteikuma iesniedzēja ģimenes loceklim ir pamatotas bailes no vajāšanas vai reāls būtiska kaitējuma risks, tomēr, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumā 32. punktā, šādi draudi pieteikuma iesniedzēja ģimenes loceklim ir jāņem vērā, lai noteiktu, vai pieteikuma iesniedzējs viņa ģimenes saišu ar apdraudēto personu dēļ pats nav pakļauts vajāšanas draudiem vai būtiskam kaitējumam. Šajā ziņā un kā noteikts Direktīvas 2011/95 36. apsvērumā, parasti pastāv risks, ka arī apdraudētās personas ģimenes locekļi atrodas neaizsargātā situācijā.
- 51 Tādēļ uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2011/95 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma individuālas novērtēšanas ietvaros ir jāņem vērā vajāšanas un būtiska kaitējuma draudi pieteikuma iesniedzēja ģimenes loceklim, lai noteiktu, vai pēdējais minētais savu ģimenes saišu ar apdraudēto personu dēļ pats nav pakļauts šādiem draudiem.

Par piekto jautājumu

- 52 Ar piekto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2011/95 un 2013/32, lasot tās kopā ar Pamattiesību hartas 7., 18. un 47. pantu un ņemot vērā prevalējošās bērna intereses, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj to, ka starptautiskās aizsardzības pieteikumi, kurus atsevišķi ir iesnieguši vienas ģimenes locekļi, tiek izskatīti apvienotā procedūrā, vai to, ka kāda no šo pieteikumu izskatīšanām tiek apturēta līdz kāda cita no šiem pieteikumiem izskatīšanas procedūras beigām.
- 53 Atbilstoši Direktīvas 2013/32 7. panta 1. punktam katrs tiesībspējīgs un rīcībspējīgs pieaugušais ir tiesīgs sagatavot starptautiskās aizsardzības pieteikumu savā vārdā. Saskaņā ar šo normu ar jēdzienu “pieaugušais”, ņemot vērā šīs direktīvas 2. panta l) punktā ietvertu jēdziena “nepilngadīgais” definīciju, ir jāsaprot trešās valsts valstspiederīgais un bezvalstnieks, kas ir sasniedzis astoņpadsmit gadu vecumu.
- 54 Attiecībā uz nepilngadīgajiem Direktīvas 2013/32 7. panta 3. punktā ir paredzēts, ka viņiem ir tiesības iesniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu savā vārdā tajās dalībvalstīs, kuras piešķir nepilngadīgajiem tiesībspēju un rīcībspēju rīkoties procedūrās, un ka visās dalībvalstīs, uz kurām attiecas šī direktīva, viņiem ir tiesības iesniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu ar pieauguša, piemēram, vecāka vai cita pieauguša ģimenes locekļa starpniecību.
- 55 No šiem noteikumiem izriet, ka Savienības tiesiskais regulējums neaizliedz ne to, ka vairāki ģimenes locekļi, piemēram, kā šajā lietā *N. Ahmedbekova* un *E. Ahmedbekov*, iesniedz katrs pats savu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ne arī to, ka viens no viņiem iesniedz pieteikumu nepilngadīga ģimenes locekļa, piemēram, *Rauf Emin Ogla Ahmedbekov* vārdā.
- 56 Direktīvās 2011/95 un 2013/32 nav precizēts, kā ir jānovērtē iespējamā saikne starp šādiem starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, kas daļēji var attiekties uz tiem pašiem faktiem vai apstākļiem. Tā kā nav speciālu noteikumu, dalībvalstīm šajā ziņā ir rīcības brīvība.
- 57 Ņemot to vērā, ir svarīgi atgādināt, pirmkārt, ka Direktīvas 2011/95 4. panta 3. punkts prasa individuāli izvērtēt katru pieteikumu, otrkārt, ka saskaņā ar minētās direktīvas 23. panta 1. punktu dalībvalstīm ir jānodrošina ģimenes integritātes saglabāšana un, treškārt, ka Direktīvas 2013/32 31. panta 2. punktā ir paredzēts, ka katras dalībvalsts atbildīgā iestāde pēc iespējas ātrāk veic atbilstošu un pilnīgu novērtējumu.

- 58 No prasībām par starptautiskās aizsardzības pieteikumu individuālu novērtējumu un pilnīgu izskatīšanu izriet, ka, lai gan var tikt piemēroti pasākumi, lai atrisinātu jebkādu iespējamo saistību starp šādiem pieteikumiem, kurus ir iesnieguši vienas ģimenes locekļi katrs individuāli, šie pieteikumi ir jāvērtē, ņemot vērā katras attiecīgās personas situāciju. Tādēļ šos pieteikumus nedrīkst pakļaut kopīgam novērtējumam.
- 59 Attiecībā it īpaši uz jautājumu par to, vai starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ko vienas ģimenes locekļi ir iesnieguši katrs individuāli, izskatīšanas procedūras ir jāuzsāk vienlaicīgi vai, tieši pretēji, atbildīgā iestāde var pārtraukt pieteikuma izskatīšanu, kamēr nav izskatīts kāds cits no šiem pieteikumiem, ir jāuzskata, no vienas puses, ka pamatlietā aplūkojamajā gadījumā, kurā viens no ģimenes locekļiem it īpaši atsaucas uz draudiem, ar kuriem saskaras kāds cits ģimenes loceklis, var būt lietderīgi pārbaudīt, pirmkārt, šīs pēdējās minētās personas pieteikuma izskatīšanas ietvaros, vai šie draudi ir pierādīti, un, otrkārt, pārbaudīt, ciktāl nepieciešams, vai šīs personas laulātais un bērns arī saskaras ar vajāšanas vai būtiska kaitējuma draudiem ģimenes saišu dēļ.
- 60 No otras puses, ņemot vērā Direktīvas Nr. 2013/32 31. panta 2. punktā izklāstīto noteikumu, saskaņā ar kuru ikviena starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanas procedūra ir jāpabeidz, cik ātri vien iespējams, kā arī šīs direktīvas mērķi nodrošināt, ka starptautiskās aizsardzības pieteikumi tiek izskatīti pēc iespējas ātrāk (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, 109. punkts), viena ģimenes locekļa pieteikuma izskatīšana nedrīkst izraisīt cita šīs ģimenes locekļa pieteikuma izskatīšanas apturēšanu, un to var sākt tikai tad, kad iepriekšējā pieteikuma izskatīšanas procedūra jau ir beigusies ar atbildīgās iestādes lēmumu. Gluži pretēji, lai sasniegtu ātruma mērķi un atvieglotu ģimenes vienotības saglabāšanu, ir nepieciešams, lai lēmumi par vienas ģimenes locekļu iesniegtiem pieteikumiem, kas ir savā starpā saistīti, tiktu pieņemti īsā laika posmā.
- 61 Šajā ziņā ir jāuzskata, ka gadījumā, ja atbildīgā iestāde konstatē, ka personai ir pamatotas bailes no vajāšanas vai reāls smaga kaitējuma risks, šai iestādei principā ir jābūt iespējai īsā laika posmā novērtēt, vai šīs personas ģimenes locekļi arī saskaras ar šādiem draudiem viņu ģimenes saišu dēļ. Šādu novērtējumu būtu jācenšas izdarīt vai vismaz sākt pirms lēmuma pieņemšanas par starptautiskās aizsardzības piešķiršanu minētajai personai.
- 62 Ja atbildīgā iestāde konstatē, ka nevienam ģimenes loceklim nav pamatotas bailes no vajāšanas vai reāls smaga kaitējuma risks, tai principā ir jāspēj pieņemt lēmumus, ar kuriem tiek noraidīti starptautiskās aizsardzības pieteikumi, tajā pašā dienā.
- 63 No minētā izriet, ka šajā lietā *DAB* direktora vietniekam nevar pārvest, ka viņš ir pieņēmis lēmumus par *N. Ahmedbekova* pieteikumu un *E. Ahmedbekov* pieteikumiem tajā pašā dienā, ar nosacījumu, ka attiecībā uz šiem pieteikumiem netika izdarīts viens kopīgs vērtējums, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 64 Visbeidzot, attiecībā uz iesniedzējtiesas iztaujāšanu par bērna prevalējošo interešu ietekmēšanu un Pamattiesību hartas 7., 18. un 47. pantu, ir pietiekami norādīt, ka šajā hartā atzītās pamattiesības ir jāievēro, īstenojot Direktīvas 2011/95 un 2013/32, bet šī iztaujāšana atbildes uz šo prejudiciālo jautājumu ietvaros nav sniegusi konkrētu papildu informāciju.
- 65 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz piekto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2011/95 un 2013/32 neliedz starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, kurus ir iesnieguši vienas ģimenes locekļi katrs individuāli, piemērot pasākumus, lai atrisinātu jebkādu iespējamo saistību starp šiem pieteikumiem, bet nepieļauj šādu pieteikumu kopīgu novērtēšanu. Tās arī nepieļauj, ka minēto pieteikumu izskatīšana tiek apturēta līdz kāda cita no šiem pieteikumiem izskatīšanas procedūras beigām.

Par sesto jautājumu

- 66 Ar sesto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2011/95 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ļauj dalībvalstij starptautiskās aizsardzības piešķiršanas ģimenes loceklim gadījumā paplašināt šo aizsardzību, attiecinot to arī uz citiem šīs ģimenes locekļiem.
- 67 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka ZUB 8. panta 9. punkts paredz šādu paplašināšanu. Nevar izslēgt, ka šāda norma šajā lietā ir piemērojama *Rauf Emin Ogla Ahmedbekov*, kā arī *E. Ahmedbekov*. Ja valsts tiesai būtu jāatzīst, ka *N. Ahmedbekova*, ņemot vērā apstākļus, kas viņu skar individuāli, piemēram, tos, kas minēti šī sprieduma 41. punktā, bija pamatotas bailes no vajāšanas, tad šī secinājuma rezultātā *N. Ahmedbekova* principā būtu jāpiešķir bēgļa statuss. Rezultātā saskaņā ar ZUB 8. panta 9. punktu šo statusu principā varētu attiecināt arī uz viņas ģimenes locekļiem bez vajadzības pārbaudīt, vai arī viņiem ir pamatotas bailes no vajāšanas.
- 68 Jānorāda, ka Direktīvā 2011/95 nav paredzēta šāda bēgļa statusa vai alternatīvās aizsardzības statusa paplašināšana, to attiecinot uz personas, kurai tas ir piešķirts, ģimenes locekļiem. Faktiski no šīs direktīvas 23. panta izriet, ka tā vienīgi uzliek dalībvalstīm pienākumu pielāgot savus valsts tiesību aktus tā, ka šāda statusa saņēmēja ģimenes locekļi minētās direktīvas 2. panta j) punkta izpratnē var, ja viņi paši atsevišķi neatbilst nosacījumiem tāda paša statusa piešķiršanai, pieprasīt noteiktas priekšrocības, kuras tostarp ietver uzturēšanās atļaujas izsniegšanu, piekļuvi nodarbinātībai vai izglītībai un kuru mērķis ir saglabāt ģimenes vienotību.
- 69 Līdz ar to ir jāpārbauda, vai tādas normas kā ZUB 8. panta 9. punkts atstāšanu spēkā pieļauj Direktīvas 2011/95 3. pants, kas ļauj dalībvalstīm pieņemt vai atstāt spēkā "labvēlīgākus standartus, lai noteiktu, kas kvalificējams kā bēglis vai persona, kura tiesīga saņemt alternatīvo aizsardzību, un noteiktu starptautiskās aizsardzības saturu, ciktāl šādi standarti ir saderīgi ar šo direktīvu."
- 70 No šī formulējuma, lasot to kopā ar Direktīvas 2011/95 14. apsvērumu, izriet, ka šīs direktīvas 3. pantā paredzētie labvēlīgākie standarti tostarp var vienkāršot nosacījumus, saskaņā ar kuriem trešās valsts pilsonis vai bezvalstnieks var iegūt bēgļa vai alternatīvās aizsardzības statusu.
- 71 Tiesa jau ir norādījusi, ka 3. pantā ietvertais precizējums, saskaņā ar kuru jebkuram labvēlīgākam standartam ir jābūt saderīgam ar Direktīvu 2011/95, nozīmē, ka šis standarts nedrīkst ietekmēt šīs direktīvas vispārējo sistēmu vai mērķus. Jo īpaši ir aizliegti tādi standarti, kuru mērķis ir atzīt bēgļa statusu vai alternatīvās aizsardzības statusu tiem trešās valsts pilsoņiem vai bezvalstniekiem, kas atrodas tādās situācijās, kas nekādā veidā nav saistītas ar starptautiskās aizsardzības loģiku (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 18. decembris, *M'Bodj*, C-542/13, EU:C:2014:2452, 42. un 44. punkts). Tas jo īpaši attiecas uz standartiem, kas atzīst šādu statusu personām, uz kurām attiecas šīs direktīvas 12. pantā paredzētais izslēgšanas pamats (spriedums, 2010. gada 9. novembris, B un D, C-57/09 un C-101/09, EU:C:2010:661, 115. punkts).
- 72 Kā secinājumu 58. punktā ir norādījis ģenerālvokāts, bēgļa statusa automātiska atzīšana saskaņā ar valsts tiesībām tās personas ģimenes locekļiem, kurai šis statuss ir piešķirts saskaņā ar Direktīvā 2011/95 noteikto sistēmu, nav *a priori* nekādi nesaistīta ar starptautiskās aizsardzības loģiku.
- 73 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka šajā lietā iespējamā bēgļa statusa vai alternatīvās aizsardzības statusa piešķiršana *N. Ahmedbekova* dēlam un laulātajam pēc tam, kad šāds statuss ir ticis atzīts *N. Ahmedbekova* pašai, ņemot vērā vajadzību saglabāt attiecīgo personu ģimenes vienotību, ir saistīta ar starptautiskās aizsardzības loģiku, kuras rezultātā ir notikusi šāda atzīšana.
- 74 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz sesto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2011/95 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ļauj dalībvalstij saskaņā ar šajā direktīvā noteikto sistēmu paredzēt starptautisko aizsardzību ģimenes loceklim un paplašināt šīs aizsardzības priekšrocības attiecībā uz

citiem šīs ģimenes locekļiem, ar nosacījumu, ka uz viņiem neattiecas šīs pašas direktīvas 12. pantā paredzētais izslēgšanas pamats un ka viņu situācija, pateicoties vajadzībai saglabāt ģimenes vienotību, ir saistīta ar starptautiskās aizsardzības loģiku.

Par otro un trešo jautājumu

- 75 Ar otro un trešo jautājumu, uz kuriem ir jāsniedz kopīga atbilde, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzētais nepieņemamības pamats attiecas uz tādu situāciju kā pamatlietā apskatāmā, kurā pilngadīga persona par sevi un savu nepilngadīgo bērnu ir iesniegusi starptautiskās aizsardzības pieteikumu, kas ir balstīts tostarp uz ģimenes saikņu esamību ar citu personu, kura ir atsevišķi iesniegusi starptautiskās aizsardzības pieteikumu.
- 76 Kā norādīts šī sprieduma 53.–55. punktā, no Direktīvas Nr. 2013/32 7. panta 1. un 3. punkta izriet, ka ģimenes locekļiem ir tiesības individuāli iesniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumus un vienā no šiem pieteikumiem norādīt nepilngadīgo, kurš ir šīs ģimenes loceklis.
- 77 Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzētais nepieņemamības pamats attiecas uz īpašu situāciju, kad persona, kas ir atkarīga no citas personas, pirmkārt, piekrist saskaņā ar šīs direktīvas 7. panta 2. punktu, ka tās vārdā tiek iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums, un pēc tam pati iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumu.
- 78 Ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa veic pārbaudi, no pamatlietas apraksta, kādu sniedza iesniedzējtiesa, izriet, ka ne *N. Ahmedbekova*, ne *Rauf Emin Oglā Ahmedbekov* neatrodas šādā īpašā situācijā. Šķiet, ka tas pats attiecas arī uz *E. Ahmedbekov*.
- 79 Šādos apstākļos Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzēto nepieņemamības pamatu nevar piemērot.
- 80 Šo secinājumu neatspēko fakts, ka viens no ģimenes locekļiem atsaucas uz ģimenes saitēm un savā prasības pieteikumā – uz dažiem faktiem, kas ir aprakstīti arī pieteikumā, ko iesniedzis cits šīs ģimenes loceklis. Uz šādu situāciju neattiecas Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta e) apakšpunkts, un tā ir jānovērtē, ņemot vērā principus, kas atgādināti un precizēti atbildē uz ceturto un piekto jautājumu.
- 81 No minētā izriet, ka uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzētais nepieņemamības pamats neattiecas uz tādu situāciju kā pamatlietā apskatāmā, kurā pilngadīga persona par sevi un savu nepilngadīgo bērnu ir iesniegusi starptautiskās aizsardzības pieteikumu, kas ir balstīts tostarp uz ģimenes saikņu esamību ar citu personu, kura ir atsevišķi iesniegusi starptautiskās aizsardzības pieteikumu.

Par pirmo un devīto jautājumu

- 82 Ņemot vērā uz otro un trešo jautājumu sniegtās atbildes, uz pirmo un devīto jautājumu nav jāatbild.
- 83 Ar pirmo un devīto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta e) apakšpunktam ir tieša iedarbība un vai to var piemērot valsts tiesa, kurā ir iesniegta pārsūdzība par lēmumu saistībā ar starptautiskās aizsardzības pieteikumu, pat ja šī lēmuma autors nav pārbaudījis šī noteikuma piemērojamību. Kā izriet no atbildes uz otro un trešo jautājumu, Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta e) apakšpunkts katrā ziņā nevar tikt piemērots tādā gadījumā, kāds ir pamatlietā.

Par septīto jautājumu

- 84 Ar septīto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja līdzdalība prasībā, kas pret viņa izcelsmes valsti ir celta Eiropas Cilvēktiesību tiesā, ir jāuzskata, novērtējot Direktīvas 2011/95 10. pantā paredzētos vajāšanas iemeslus, par pierādījumu tam, ka šis pieteikuma iesniedzējs ietilpst “īpašā sociālajā grupā” šī panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē, vai arī par pamatu vajāšanai “politisko uzskatu” dēļ šī panta 1. punkta e) apakšpunkta izpratnē.
- 85 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Direktīvas 2011/95 10. panta 1. punkts ir jāinterpretē kopā ar šī paša panta 2. punktu. Atbilstoši šim 2. punktam, novērtējot, vai pieteikuma iesniedzējam ir pamatotas bailes no vajāšanas, nav būtiski, vai pieteikuma iesniedzējam faktiski piemīt rases, reliģijas, valstspiederības, sociālās vai politiskās pazīmes, kas izraisa vajāšanu, ja vajāšanas dalībnieks attiecina uz pieteikuma iesniedzēju šādas pazīmes.
- 86 Tāpēc neatkarīgi no tā, vai Azerbaidžānas valstspiederīgā līdzdalība prasības celšanā Eiropas Cilvēktiesību tiesā pret šo valsti, lai konstatētu pamatbrīvību pārkāpumu ar šajā valstī spēkā esošo režīmu, ir uzskatāma par viņa “politisko uzskatu”, ir jāpārbauda, novērtējot vajāšanas iemeslus, kādi ir norādīti starptautiskās aizsardzības pieteikumā, kuru ir iesniedzis minētais valstspiederīgais, vai ir pamatots iemesls baidīties, ka minētais režīms varētu uztvert šādu līdzdalību kā politiskas opozīcijas izpausmi, pret kuru tas varētu uzsākt pretdarbību.
- 87 Ja ir pamatots iemesls baidīties, ka tas tā ir, tad jāsecina, ka pieteikuma iesniedzējs saskaras ar nopietniem un pierādītiem vajāšanas draudiem, jo ir izteicis savu viedokli par viņa izcelsmes valsts politiku un metodēm. Kā izriet no Direktīvas 2011/95 10. panta 1. punkta e) apakšpunkta paša formulējuma, jēdziens “politiskie uzskati”, kas ir ietverts šajā noteikumā, attiecas uz šādu situāciju.
- 88 No otras puses, personu grupu, kurai var piederēt starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs, iesniedzot prasību Eiropas Cilvēktiesību tiesā, principā nevar kvalificēt par “sociālu grupu” Direktīvas 2011/95 10. panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē.
- 89 Faktiski, lai izveidotu “sociālu grupu” šī noteikuma izpratnē, ir jāizpilda divi kumulatīvi nosacījumi. Pirmkārt, grupas dalībniekiem ir jāpiemīt kopīgām “iedzimtām pazīmēm” vai “kopējai pagātnei, ko nevar mainīt”, vai kopējai pazīmei vai pārliecībai, “kas ir tik svarīga identitātei vai apziņai, ka personu nevajadzētu piespiest no tās atteikties”. Otrkārt, minētajai grupai attiecīgajā trešajā valstī ir jābūt īpatnai identitātei, jo apkārtējā sabiedrība to uztver kā “atšķirīgu” (spriedums, 2013. gada 7. novembris, X u.c., no C-199/12 līdz C-201/12, EU:C:2013:720, 45. punkts). Ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa veic pārbaudi, nešķiet, ka pamatlietā ir izpildīti šie kumulatīvie nosacījumi.
- 90 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz septīto jautājumu ir jāatbild, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja līdzdalība prasībā, kas pret viņa izcelsmes valsti ir celta Eiropas Cilvēktiesību tiesā, principā nedrīkst tikt uzskatīta, novērtējot Direktīvas 2011/95 10. pantā paredzētos vajāšanas iemeslus, par pierādījumu tam, ka šis pieteikuma iesniedzējs ietilpst “īpašā sociālajā grupā” šī panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē, bet ir jāuzskata par vajāšanas iemeslu “politisko uzskatu” dēļ saskaņā ar minētā panta 1. punkta e) apakšpunktu, ja ir pamatoti iemesli uztraukties, ka līdzdalību šīs prasības celšanā minētā valsts varētu uztvert kā politiskas opozīcijas izpausmi, pret kuru tā varētu uzsākt pretdarbību.

Par astoto jautājumu

- 91 Ar astoto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas Nr. 2013/32 46. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesai, kas izskata pārsūdzību pret lēmumu par atteikumu piešķirt starptautisko aizsardzību, ir jāizvērtē starptautiskās aizsardzības piešķiršanas iemesli, kuri, lai gan ir saistīti ar faktiem vai draudiem, kas, iespējams, ir notikuši pirms šī lēmuma pieņemšanas vai pat pirms starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas, pirmo reizi tiek minēti pārsūdzības tiesvedībā.
- 92 Direktīvas 2013/32 46. panta 3. punktā ir precizēts tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību apjoms, kādam – kā tas ir paredzēts šīs direktīvas 46. panta 1. punktā – starptautiskās aizsardzības pieteicējiem ir jābūt attiecībā uz lēmumiem par viņu pieteikumiem (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, 105. punkts). Minētajā pantā ir noteikts, ka dalībvalstis, kam šī direktīva ir saistoša, nodrošina, ka tiesa, kurā ir iesniegta apelācija par lēmumu, kas attiecas uz starptautiskās aizsardzības pieteikumu, vismaz pirmajā instancē veic “faktiskā un juridiskā pamatojuma pilnīgu un *ex nunc* pārbaudi, tostarp attiecīgā gadījumā pārbaudi par starptautiskās aizsardzības nepieciešamību saskaņā ar [Direktīvu 2011/95]”.
- 93 Šajā ziņā izteiciens “*ex nunc*” uzsver tiesas pienākumu veikt izvērtējumu, kurā vajadzības gadījumā tiek ņemti vērā jaunie elementi, kas atklājušies pēc pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas. Savukārt īpašības vārds “pilnīgs” apstiprina, ka tiesai ir jāpārbauda gan tie pierādījumi, ko ir ņēmusi vērā vai būtu varējusi ņemt vērā atbildīgā iestāde, gan tie, kas ir atklājušies pēc tam, kad šī iestāde pieņēma lēmumu (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, 111. un 113. punkts).
- 94 Lai gan no Direktīvas 2013/32 46. panta 3. punkta izriet, dalībvalstīm ir jāorganizē savas valsts tiesības tādējādi, ka attiecīgo pārsūdzību izskatīšana ietver visu faktisko un tiesību elementu pārbaudi tiesā, kas tai ļauj veikt attiecīgās lietas aktualizētu vērtējumu (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, 110. punkts), no minētā turpretim neizriet, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs bez atbildīgās iestādes papildu kontroles var mainīt pieteikuma pamatojumu un attiecīgās lietas apstākļus, apelācijas tiesvedībā norādot tādu starptautiskās aizsardzības iemeslu, kas, vienlaikus attiecoties uz notikumiem vai draudiem, kuri, iespējams, ir notikuši pirms šī iestādes lēmuma pieņemšanas vai pat pirms starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas, tika norādīti minētajā iestādē.
- 95 Šajā ziņā jāatgādina, ka no Direktīvas 2011/95 2. panta d) un f) punkta un 10. un 15. panta izriet, ka starptautisko aizsardzību var piešķirt, ja ir pamatotas bailes no vajāšanas rases, reliģijas, tautības, piederības īpašai sociālajai grupai vai politisko uzskatu dēļ – katrs no šiem iemesliem ir definēts minētajā 10. pantā – vai būtiska kaitējuma gadījumos, kas ir uzskaitīti minētajā 15. pantā.
- 96 Tāpat jāatgādina, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšana, ko veic atbildīgā iestāde, kura ir administratīva vai ar tieslietām saistīta iestāde ar īpašiem resursiem un jomas speciālistiem, ir būtisks posms ar Direktīvu 2013/32 ieviestajās kopējās procedūrās un ka pieteikuma iesniedzēja tiesības uz pilnīgu un *ex nunc* pārbaudi tiesā, kādas ir atzītas šīs direktīvas 46. panta 3. punktā, nevar interpretēt tādā veidā, kas mazinātu šī pieteikuma iesniedzēja pienākumu sadarboties ar šo iestādi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, 116. punkts).
- 97 Šis būtiskais posms atbildīgajā iestādē tiktu apiets, ja pieteikuma iesniedzējs, lai tiesa atceltu vai aizstātu šīs iestādes pieņemto lēmumu par atteikumu, bez procesuālajām sekām varētu atsaukties uz starptautiskās aizsardzības iemeslu, kas attiecībā uz jau pastāvošiem notikumiem vai draudiem netika izvirzīts minētajā iestādē un tādēļ šī iestāde to nevarēja pārbaudīt.
- 98 Līdz ar to, ja viens no šī sprieduma 95. punktā minētajiem starptautiskās aizsardzības iemesliem pirmo reizi ir ticis izvirzīts apelācijas tiesvedībā un attiecas uz notikumiem vai draudiem, kas, iespējams, notikuši pirms šī lēmuma pieņemšanas vai pat pirms starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas, šis iemesls ir jāuzskata par “[jaunu] paziņojumu” Direktīvas 2013/32 40. panta 1. punkta

izpratnē. Kā izriet no šī noteikuma, šāda kvalifikācija prasa, lai tiesa, kurā iesniegta pārsūdzība, izskatītu šo iemeslu pārsūdzētā lēmuma izvērtēšanas kontekstā, tomēr ar nosacījumu, ka katrai “kompetentajai iestādei”, kas ietver ne tikai šo tiesu, bet arī atbildīgo iestādi, ir iespēja šajā kontekstā izvērtēt šo jauno paziņojumu.

- 99 Lai noskaidrotu, vai tiesai pašai pārsūdzības ietvaros ir tiesības izvērtēt jauno paziņojumu, tai saskaņā ar tās valsts tiesību aktos paredzētajiem procesuālajiem noteikumiem ir jāpārbauda, vai starptautiskās aizsardzības iemesls, kurš pirmo reizi ir ticis izvirzīts šajā tiesā, nav ticis pieminēts vēlākā apelācijas tiesvedības posmā un ir izklāstīts pietiekami konkrēti, lai to varētu pienācīgi izvērtēt.
- 100 Ja šī pārbaude atklāj, ka tiesai ir iespēja minēto pamatu iekļaut prasības novērtēšanā, atbildīgajai iestādei ir jālūdz termiņā, kas atbilst direktīvā 2013/32 paredzētajam ātras izskatīšanas mērķim (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, 109. punkts), veikt minētā iemesla pārbaudi, kuras rezultāts un tās pamatā esošie iemesli ir jāpaziņo pieteikuma iesniedzējam un tiesai, pirms pēdējā minētā veic pieteikuma iesniedzēja uzklauššanu un izskata lietu.
- 101 Šajā lietā, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 74. punktā, no dažiem Tiesā iesniegtajiem dokumentiem izriet, ka iemesls saistībā ar pamatotām bailēm no vajāšanas politisko uzskatu dēļ, uz kuru iztaujāšanā norāda iesniedzējtiesa, jau tika izvirzīts *DAB, N. Ahmedbekova* pārsūdzības tiesvedības laikā minot papildu faktus šī iemesla pamatošanai.
- 102 Kaut arī – un tas ir jāpārbauda vienīgi iesniedzējtiesai – *N. Ahmedbekova* apelācijas tiesvedības laikā ir izvirzījusi nevis starptautiskās aizsardzības iemeslu, bet gan faktus, kuru mērķis ir pamatot iemeslu, kas tika izvirzīts atbildīgajā iestādē un ko šī iestāde noraidīja, šādā gadījumā apelācijas tiesai ir jānovērtē, vai fakti, kas šai tiesai tika iesniegti pirmo reizi, ir būtiski un nekādi nepārklājas ar faktiem, kurus atbildīgā iestāde varēja ņemt vērā. Ja tas tā ir, tad šī sprieduma 97.–100. punktā izklāstītos apsvērumus piemēro *mutatis mutandis*.
- 103 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz astoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2013/32 46. panta 3. punkts, lasot to kopā ar atsauci uz pārsūdzības procedūru, kas minēta šīs direktīvas 40. panta 1. punktā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesai, kurā celta prasība par lēmumu, ar ko atsaka starptautisku aizsardzību, principā ir pienākums novērtēt kā “[jaunus] paziņojumus” pēc to pārbaudes, kuru lūgusi atbildīgā iestāde, tādus starptautiskās aizsardzības piešķiršanas iemeslus vai faktus, kas, lai gan attiecas uz notikumiem vai apdraudējumiem, kuri, iespējams, notikuši pirms minētā lēmuma par atteikumu pieņemšanas vai pat pirms starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas, pirmo reizi ir minēti apelācijas tiesvedībā. Tomēr šai tiesai nav pienākuma rīkoties, ja tā konstatē, ka minētie iemesli vai fakti tika izmantoti apelācijas tiesvedības vēlākā posmā vai ka tie nav pietiekami konkrēti, lai tos pienācīgi pārbaudītu, vai arī tā konstatē – runājot par faktiem –, ka tie nav nozīmīgi vai pietiekami atšķirīgi no faktiem, kurus atbildīgā iestāde jau ir varējusi ņemt vērā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 104 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu un par piešķirtās aizsardzības saturu 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma individuālas novērtēšanas ietvaros ir jāņem vērā**

vajāšanas un būtiska kaitējuma draudi pieteikuma iesniedzēja ģimenes loceklim, lai noteiktu, vai pēdējais minētais savu ģimenes saišu ar apdraudēto personu dēļ pats nav pakļauts šādiem draudiem.

- 2) Direktīva 2011/95 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai ir jāinterpretē tādējādi, ka tās neliedz starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, kurus ir iesnieguši vienas ģimenes locekļi katrs individuāli, piemērot pasākumus, lai atrisinātu jebkādu iespējamo saistību starp šiem pieteikumiem, bet nepieļauj šādu pieteikumu kopīgu novērtēšanu. Tās arī nepieļauj, ka minēto pieteikumu izskatīšana tiek apturēta līdz kāda cita no šiem pieteikumiem izskatīšanas procedūras beigām.
- 3) Direktīvas 2011/95 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ļauj dalībvalstij saskaņā ar šajā direktīvā noteikto sistēmu paredzēt starptautisko aizsardzību ģimenes loceklim un paplašināt šīs aizsardzības priekšrocības attiecībā uz citiem šīs ģimenes locekļiem, ar nosacījumu, ka uz viņiem neattiecas šīs pašas direktīvas 12. pantā paredzētais izslēgšanas pamats un ka viņu situācija, pateicoties vajadzībai saglabāt ģimenes vienotību, ir saistīta ar starptautiskās aizsardzības loģiku.
- 4) Direktīvas 2013/32 33. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzētais nepieņemamības pamats neattiecas uz tādu situāciju kā pamatlietā apskatāmā, kurā pilngadīga persona par sevi un savu nepilngadīgo bērnu ir iesniegusi starptautiskās aizsardzības pieteikumu, kas ir balstīts tostarp uz ģimenes saikņu esamību ar citu personu, kura ir atsevišķi iesniegusi starptautiskās aizsardzības pieteikumu.
- 5) Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja līdzdalība prasībā, kas pret viņa izcelsmes valsti ir celta Eiropas Cilvēktiesību tiesā, principā nedrīkst tikt uzskatīta, novērtējot Direktīvas 2011/95 10. pantā paredzētos vajāšanas iemeslus, par pierādījumu tam, ka šis pieteikuma iesniedzējs ietilpst “īpašā sociālajā grupā” šī panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē, bet ir jāuzskata par vajāšanas iemeslu “politisko uzskatu” dēļ saskaņā ar minētā panta 1. punkta e) apakšpunktu, ja ir pamatoti iemesli uztraukties, ka līdzdalību šīs prasības celšanā minētā valsts varētu uztvert kā politiskas opozīcijas izpausmi, pret kuru tā varētu uzsākt pretdarbību.
- 6) Direktīvas 2013/32 46. panta 3. punkts, lasot to kopā ar atsauci uz pārsūdzības procedūru, kas minēta šīs direktīvas 40. panta 1. punktā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesai, kurā celta prasība par lēmumu, ar ko atsaka starptautisku aizsardzību, principā ir pienākums novērtēt kā “[jaunus] paziņojumus” pēc to pārbaudes, kuru lūgusi atbildīgā iestāde, tādus starptautiskās aizsardzības piešķiršanas iemeslus vai faktus, kas, lai gan attiecas uz notikumiem vai apdraudējumiem, kuri, iespējams, notikuši pirms minētā lēmuma par atteikumu pieņemšanas vai pat pirms starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas, pirmo reizi ir minēti apelācijas tiesvedībā. Tomēr šai tiesai nav pienākuma rīkoties, ja tā konstatē, ka minētie iemesli vai fakti tika izmantoti apelācijas tiesvedības vēlākā posmā vai ka tie nav pietiekami konkrēti, lai tos pienācīgi pārbaudītu, vai arī tā konstatē – runājot par faktiem –, ka tie nav nozīmīgi vai pietiekami atšķirīgi no faktiem, kurus atbildīgā iestāde jau ir varējusi ņemt vērā.

[Paraksti]